

Parisavtalen har bare verdi om den følges opp nasjonalt

Klimatoppmøtet i Paris endte med at målsettingen ble hevet fra maksimalt 2 grader til minst mulig over 1,5 graders temperaturstigning. Dette skjedde etter mye press fra øystater, fattige land, miljø- og fagbevegelse.

Men avtalen inneholder ingen juridiske forpliktelser eller effektive tiltak, og de målene som er levert inn på forhånd peker mot 3 graders temperaturstigning globalt – en verden vi definitivt ikke ønsker å leve i!

Etter konferansen ser det ut til at norsk klimapolitikk fortsetter som før, med ny tildeling av blokker på sokkelen, subsidiering av oljeledning, bygging av nye motorveier osv. Men rike land

som har fylt opp atmosfæren med sine utslipp må kutte i egne utslipp før vi kan vente noen sterk innsats fra de nye voksende økonomiene.

Etter 25 år med klimaforhandlinger har utslippene steget kraftig. Skal kloden reddes ser det ut til at de folkelige bevegelsene, ikke minst fagbevegelsen, må ta grep. En kan ikke vente på internasjonale avtaler eller at ineffektive kvotesystemer skal begynne å virke.

KAF slår to fluer i et smekk. Dyrere fossilt brensel vil redusere det fossile forbruket og dermed utslippene, og Robin Hood-fordeling av avgiftsinntektene vil føre til inntektsutjamning.

Ta utfordringen: ta opp KAF i din organisasjon!

Naturvernforbundet vedtok på landsmøtet i høst å gå inn for KAF. Miljøpartiet de Grønne går inn for KAF, og SV gjorde et positivt vedtak på sitt landsmøte. Økonomer som Rune Skarstein og Gunnar Eskeland går inn for KAF.

Naturvernforbundet utfordrer alle til å ta del i diskusjonen om klimapolitikken!

Kontakt Naturvernforbundet:
naturvern@naturvernforbundet.no
Tlf. 23 10 96 10

Meld deg på aktivistnettverket som arbeider for KAF: <http://turl.no/13x3>

Les mer om KAF: <http://turl.no/13x2>

 Naturvernforbundet

Hvordan kan vi kutte klimautslippene

- på en sosialt rettferdig måte
- med folkelig støtte, og
- la næringslivet få tid til omstilling?

KarbonAvgift til Fordeling

CC2.0 Garry Knight

enkelt, rettferdig og effektivt...

Sterke krefter arbeider imot effektive klimatiltak, og ønsker fortsatt 'business as usual'. Dersom vi skal ha mulighet til å berge et levelig klima, må de viktigste klimatiltakene kunne samle folkelig støtte. De må være sosialt rettferdige, effektive og forståelige. Karbonavgift til fordeling / Karbonavgift til folket – KAF – er alt dette:

Og hva er magien med KAF?

- KAF kan innføres i ett enkelt land, og er ikke avhengig av noen internasjonal avtale.
  - KAF er skreddersydd for folkelig støtte.
  - KAF kan bli populært også blant folk som har lite tillit til stat og politikere.
  - KAF er en avgift som ikke fører til 'større stat', og som derfor også høyresiden i politikken kan godta.
  - KAF er en Robin Hood-avgift, der vanlige folk kommer best ut. De med mest penger mellom hendene, har vanligvis også høyest karbonfotavtrykk, og vil betale inn mest avgift, mens alle som bruker mindre enn gjennomsnitt, vil tjene på KAF.
- For å unngå dårligere konkurransevilkår for norsk næringsliv, legges det karbonavgift på import fra land som ikke har egen slik avgift, og det gis refusjon ved eksport til land uten avgift.
  - KAF vil føre til at alle varer som inneholder karbon, blir dyrere. Men alle får kompensasjon gjennom tilbakebetalingen. Da vil det lønne seg å være klimavennlig. Det vil gi sterkere klimabevissthet og et helt annet fokus på klimaomstilling i hele samfunnet.

Dette er KAF:

1. en forutsigbart stigende avgift på kull, olje og gass, krevd inn fra produsenter og importører

2. all innsamlet avgift betales ut igjen til innbyggerne i landet med et likt beløp til hver person - halvt beløp til barn under 18 år

*KAF – best for
folk med lite penger...*

*... og for folk med
klimavennlig livsstil*

Hvorfor trenger vi KAF?

Klimatoppmøtet i Paris lyttet til vitenskapens råd om at grensa for *farlige klimaendringer* går ved 1,5 grader temperaturstigning. Men CO₂-innholdet i atmosfæren har allerede passert 400 PPM, som tilsvarer en temperaturstigning på mellom 1,5 og 2 grader. Klokka er allerede i ferd med å passere midnatt for et trygt klima i framtida.

Opphavsmannen bak KAF-konseptet, den kjente klimaforskeren James Hansen, sier at det bare finnes én effektiv måte å stoppe utslippene av klimagasser: *fossile brennstoff må bli dyrere*. Vi må sette en

pris på kostnadene ved kull, olje og gass gjennom en avgift. Men dersom avgiften skal kunne stige høyt nok, må den refunderes tilbake til folket – altså KAF: ***Innføring av karbonavgift på et lavt nivå, med forutsigbar stigning hvert år, og full refusjon til befolkningen med et likt beløp til alle.***

Det vil gi både privatpersoner, næringsliv og det offentlige en sterkt stimulans til klimavennlig omstilling – og samtidig forutsigbarhet og tid nok til å gjennomføre denne omstillingen før avgiften begynner å bite.

Dersom avgiften ikke refunderes til folket, vil mange protestere mot dyrere bensin, og gå til partier som er motstandere av klimatiltak. Uten refusjon, blir dette bare "enda en avgift", som det blir politisk umulig å øke til et effektivt nivå.

Men noen må gå foran. Derfor utfordrer Hansen Norge til å bli første land til å innføre KAF.